



ČESKÁ REPUBLIKA

**ROZSUDEK**

**JMÉNEM REPUBLIKY**

Městský soud v Praze jako soud odvolací rozhodl v senátu složeném z předsedkyně JUDr. Anisji Pillerové a soudkyň JUDr. Zuzany Hřkové a JUDr. Blanky Chlostové ve věci žalobce : **Ing. Otakar D., nar. xxx**, bytem xxx, zast. JUDr. Vlastimilem Trojanem, advokátem se sídlem Praha 10, Daliborova 648/10, proti žalovanému : **Dopravní podnik hl.m.Prahy, a.s.**, IČ 00005886, se sídlem Praha 9, Sokolovská 217/42, **o 1,578.514,- Kč s příslušenstvím**, k odvolání žalobce proti rozsudku Obvodního soudu pro Prahu 9 ze dne 24.7.2012 č.j. 19 C 73/2006-298,

**t a k t o :**

Rozsudek soudu I. stupně se ve výroku o věci samé a ve výroku o nákladech řízení mezi účastníky **p o t v r z u j e**, ve výroku o nákladech státu se **m ě n í** tak, že jejich výše činí 1.220,- Kč, jinak se i v tomto výroku potvrzuje.

Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů odvolacího řízení.

**O d ů v o d n ě n í**

Žalobce se podanou žalobou domáhal na žalovaném finančního plnění z titulu bezdůvodného obohacení za užívání části pozemku č. parc. xxx v katastrálním území Xxx, obec Praha, s tím, že spoluvlastnický podíl k tomuto pozemku o velikosti 0,425 nabyt v rámci vypořádání dědictví po Johnu H. W.; žalovaný jako vlastník nezkolaudované stavby trasy B metra užívá nadzemní i podzemní části této pozemkové parcely ve výměře 368 m<sup>2</sup> bez právního důvodu.

Soud I. stupně rozhodl mezitímním rozsudkem ze dne 29.10.2009. Vyslovil, že nárok žalobce je co do základu po právu, a odmítl obranu žalovaného, že v rozhodném období přešel na stát pozemek jako celek. S ohledem na názor vyslovený odvolacím soudem v kasačním usnesení z 24.6.2010, že je třeba postavit na jisto osud sporné části pozemku, tj. zda v rozhodném období stát nepřevzal i dotčenou část pozemku, dokazování doplnil. Při rozhodování vyšel ze zjištění, že k původní stavební parcele zastavěné obytným a hospodářským stavením a zahradě č. xxx bylo na základě odevzdací listiny ze dne 12.1.1949 zapsáno do knihovny vložky spoluvlastnictví K. Jany D. a Johna H. W., každému jednou polovinou, v roce 1963 K.J.D. ( na základě plné moci k výkonu všech vlastnických práv za J.H.W. ) prodala část pozemku o výměře 350 m<sup>2</sup> čs. státu a v roce 1967 darovala svůj spoluvlastnický podíl čs. státu na úhradu dluhů. Právo hospodaření vykonával státní podnik Sady, lesy, zahradnictví , který hospodářskou smlouvou ze dne 12.1.1990 přenechal část pozemku o výměře 6.850 m<sup>2</sup> do dočasného užívání žalovanému za účelem stavby trasy IV.B metra. Soud I. stupně dále zjistil, že do roku 1989 byla na pozemku parc.č. xxx postavena požární nádrž, čekárna ČSAD, veřejné záchodky, počátkem sedmdesátých let bylo na návrh Pražských komunikací zahájeno řízení o vyvlastnění ½ pozemku parc.č. xxx připsané J.H.W. o výměře 2.601 m<sup>2</sup>, proběhla stavba komunikace a konečně dne 31.7.1989 bylo rozhodnuto Útvarem hlavního architekta hl.m.Prahy o umístění stavby IV. provozního úseku trasy metra B, která zasáhla předmětnou parcelu. Po skutkové stránce dovedl, že do doby rozhodnutí v dědickém řízení byl jako spoluvlastník předmětného pozemku veden J.H.W., který žil od roku 1945 do své smrti v roce 1982 v zahraničí, o nemovitost se nestaral, při jednání s úřady jej zastupovala matka žalobce, která s tímto pozemkem rovněž nenakládala a od roku 1969 pobývala mimo území republiky. Na pozemku fakticky hospodařil stát prostřednictvím svých orgánů a organizací a přestože vyvlastňovací řízení nebylo dokončeno ( byť minimálně informace o jeho zahájení se rodině dostala ), v rozhodném období zjevně převzal držbu věci ( pozemku jako celku ), aniž k tomu existoval právní důvod, čímž došlo k faktickému zmocnění se věci, ač to nebylo právně podloženo. S odkazem na rozhodnutí velkého senátu Nejvyššího soudu sp.zn. 31 Cdo 1222/2001 dospěl k závěru, že v takovém případě bylo na oprávněné osobě ( matce žalobce ) uplatnit nárok v restitučním řízení. Uzavřel, že pokud žalobce navrhl dodatečné projednání dědictví po J.H.W. až v roce 2001, ačkoliv strýc zemřel v roce 1982, v době rozhodné pro uplatnění restitučních nároků zjevně nevěděl, že jeho strýc je stále veden jako vlastník ½ pozemku, proto nemohl být v dobré víře v tento zápis. S ohledem na nedostatek aktivní věcné legitimace žalobce k podání žaloby na vydání bezdůvodného obohacení žalobu zamítl, o náhradě nákladů řízení rozhodl podle § 142 odst. 1 o.s.ř. výkladem a contrario a výrok o nákladech státu opřel o § 148 odst. 1 o.s.ř. s přihlédnutím k výsledku sporu.

Proti rozsudku podal žalobce odvolání s tím, že soud I. stupně neposoudil náležitě otázku okupace, státní orgány, resp. státem zřízené organizace nikdy nevystupovaly tak, že by bylo z jejich chování zřejmé, že předmětný pozemek státu patří a že ho má v úmyslu držet ( okupovat ) bez jakéhokoliv právního důvodu. Má za to, že v řízení bylo naopak prokázáno, že státní orgány po celou rozhodnou dobu respektovaly skutečnost, že pozemky parc.č. xxx/5 a xxx/6 byly ve vlastnictví soukromých osob a později ve spoluvlastnictví státu a J.H.W. v rozsahu jedné ideální poloviny. Poukázal na stanovisko pléna Ústavního soudu z 1.11.2005, st. 21/05, podle něhož restituční zákon v podstatě legalizoval vlastnictví státu k majetku, který získal konfiskacemi, znárodněním a dalšími majetkovými opatřeními, k tomuto výkladu se hlásí ve své judikatuře rovněž Nejvyšší soud; k žádnému takovému aktu ze strany státu nedošlo, z jednání státu, který se před uzavřením hospodářských smluv jako vlastník nechoval

a své vlastnictví relevantním způsobem netvrdil, nelze dovozovat, že by na něho dle restitučního zákona vlastnictví automaticky přešlo. Dle nabývacího titulu a podle údajů na listu vlastnictví byl u 1/2 předmětného pozemku zapsán J.H.W. ( nikoliv Čs. stát ), vymáhání úředního zakotvení majetku ze strany žalobce dle restitučních předpisů bylo v daném případě nadbytečné a nemohlo do budoucna zpochybnit žalobcovo vlastnické právo, když ostatně judikatura doznala významné změny v názírání na možnost použít na místo restitučních obecných předpisů. Žalobce rovněž nesouhlasil s názorem soudu I. stupně, že faktickým neužíváním předmětného majetku došlo k zániku vlastnického práva, když samotné neužívání věci nelze spojovat s projevem vůle vlastníka věc opustit ( I. ÚS 185/05 ); ostatně vlastníkům jejich pobyt v zahraničí objektivně bránil užívání majetku. Zdůraznil, že vyvlastňovací proces nebyl dokončen, neboť sama nabídka peněžité náhrady učiněná dopisem ze dne 3.8.1971 o tom nesvědčí. Uzavřel, že zjištěný skutkový není podkladem pro vynesení rozsudku, jímž byl nárok žalobce zamítnut, naopak svědčí o neunesení důkazního břemene žalovaným, s čímž se soud I. stupně v odůvodnění dostatečně nevypořádal. Navrhl, aby odvolací soud změnou napadeného rozsudku žalobě vyhověl, případně rozsudek zrušil a věc vrátil soudu I. stupně k dalšímu řízení.

Žalovaný poukazoval na to, že v řízení bylo prokázáno, že v rozhodné době stát na celém předmětném pozemku ( reálně nerozděleném ) bez právního důvodu ve vztahu k panu W. prováděl, provozoval a udržoval stavby, park, zeleň a další úpravy mimo jiné i v souvislostech se stavbou komunikace, naopak nebylo zjištěno, že by se pan W. jako vlastník choval; ve výpisech z evidence vlastnického práva např. ze sedmdesátých let nebyl jako vlastník uváděn, rovněž nebyly uzavřeny žádné nájemní či jiné smlouvy, kde by byl smluvní stranou. Po jeho smrti zápis vlastnictví nebyl v souladu se skutečností; po celou rozhodnou dobu, po dobu běhu lhůty pro vydání věci ani později osoby oprávněné uplatnit právo na vydání věci nebyly zapsány v evidenci nemovitostí jako vlastníci, nechovaly se jako vlastníci ( neuzavřely na předmětný pozemek žádnou smlouvu, i když se na pozemku nacházely a byly provozovány stavby státu, park a veřejná komunikace ) a nemohly být v dobré víře ve vlastnictví věci. Závěrem žalovaný s podrobnými odkazy na judikaturu vyšších soudů řešící obdobnou problematiku navrhl, aby odvolací soud napadený rozsudek potvrdil.

Odvolací soud přezkoumal napadený rozsudek spolu s předcházejícím řízením a dospěl k závěru, že odvolání důvodné není.

Základní podmínkou pro uplatnění nároku na vydání bezdůvodného obohacení je existence spoluvlastnického podílu na předmětném pozemku. Odvolací soud nemá důvod odchytil se od závěru vysloveného v předchozím kasačním usnesení, že dědické rozhodnutí opírající se o zápis vlastnictví zůstavitele Johna W. v pozemkových knihách není dostatečným podkladem pro závěr o aktivní legitimaci žalobce v daném sporu. Soud I. stupně tento závěr respektoval, v intencích usnesení odvolacího soudu se zabýval otázkou, zda v rozhodné době ( do úmrtí zůstavitele ) stát prostřednictvím svých orgánů a organizací dlouhodobě nakládal s pozemkem jako celkem, tedy zda nepřevzal bez právního důvodu i dotčenou část pozemku. V konstantní judikatuře Nejvyššího soudu je totiž dlouhodobě zastáván názor, že neexistence smlouvy či jiného právního titulu při převzetí ( odnětí ) věci státem znamená restituční důvod podle § 6 odst. 1 písm. p/ zákona č. 229/1991 Sb. a že na dosud zapsaných vlastnících ( jejich právních nástupcích ) bylo, aby se domáhali nápravy – např. cestou náhrady z důvodu zastavěnosti - podle restitučních zákonů. Soud I. stupně dostatečně zjistil skutkový stav věci ( nedostatek skutkových zjištění mu ostatně není vytýkán), na jeho základě učinil odpovídající skutkové závěry a věc posoudil správně i po stránce právní. Správně zdůraznil, že v řízení bylo postaveno najisto, že stát po roce 1948

převzal držbu, kdy došlo k faktickému zmocnění se věci, které nebylo právně podloženo ( tzv. okupace věci ) - v rozhodné době byly na celém pozemku, který byl z jedné ideální poloviny ve vlastnictví státu, avšak nebyl reálně rozdělen, bez právního důvodu ve vztahu k Johnu W. státem prováděny, provozovány a udržovány stavby, park, zeleň, část pozemku byla v sedmdesátých letech, tedy v rozhodném restitučním období, zastavěna místní komunikací. S ohledem na shora uvedené pak není rozhodná odvolací námitka žalobce, že nedošlo k dokončení řízení o vyvlastnění, a byť se odvolací soud ztotožnil s argumentací žalobce, že pouze faktickým neužíváním sporného pozemku s ohledem na pobyt v cizině nemohl pozbýt John W. vlastnického práva, na skutečnosti, že stát převzal věc, aniž k tomu měl právní důvod, to nic nemění. Ani další odvolací námitky žalobce, které žalobce uplatnil již v řízení před soudem I. stupně a s nimiž se tento soud dostatečně včetně otázky dobré víry v pravdivost zápisu vypořádal, nemohou zvrátit věcnou správnost napadeného rozsudku. Nelze přehlédnout, že John W. zemřel v roce 1982, žalobce uplatnil nárok na projednání dědictví ( předmětné části pozemku ) až v roce 2001, aniž by osoby oprávněné uplatnit v době běhu lhůty pro vydání nemovitosti právo na finanční náhradu příp. vydání náhradního pozemku byly zapsány v evidenci nemovitostí, aniž se chovaly jako vlastníci předmětného pozemku.

Z uvedených důvodů, kdy odvolací soud považuje závěr soudu I. stupně o nedostatku aktivní legitimace žalobce za věcně správný, napadený rozsudek včetně souvisejícího výroku o náhradě nákladů řízení potvrdil ( § 219 o.s.ř. ).

Změny doznal pouze výrok o nákladech státu, a to pouze do výše náhrady, s ohledem na skutečnost, že žalobce byl usnesením ze dne 14.3.2006 č.j. 119 Ro 19/2006-11 částečně ( v rozsahu 8/10 ) osvobozen od soudních poplatků. V takovém případě má stát ve smyslu § 148 odst. 1 o.s.ř. právo na náhradu nákladů, které vynaložil v celkové částce 6.100,- Kč, v rozsahu 2/10. Bylo proto namíste výši náhrady poměrně snížit na částku 1.220,- Kč. Z těchto důvodů odvolací soud podle § 221a o.s.ř. změnil jen ohledně výše této náhrady, jinak byl i v tomto výroku rozsudek soudu I. stupně potvrzen.

Proti tomuto rozsudku **je přípustné dovolání pouze** za podmínek § 237 o.s.ř. a lze je podat do dvou měsíců od jeho doručení k Nejvyššímu soudu České republiky prostřednictvím soudu, který rozhodoval v prvním stupni.

V Praze dne 11. dubna 2013

**JUDr. Anisja P i l l e r o v á , v.r.**  
Předsedkyně senátu

Za správnost vyhotovení:  
Daniela Hrušková, DiS.